

Hva gjør du hvis du støter på asbest?

Hvis du skal rive, bygge om eller utføre vedlikeholdsarbeid i eldre bygg, kan det oppstå situasjoner der du som arbeidstaker mistenker at bygget inneholder asbest.

Hvis det er fare for at det kan oppstå spredning av asbeststøv, må du stanse arbeidet for å unngå å bli eksponert for helsefarlig asbeststøv.

Mistanke må vurderes ut fra bl.a. byggets alder, hvor i bygget materialet er og utseende. Materialet kan inneholde asbest selv om det ikke synes og du kan mistenke at det finnes asbest uten at det er riktig. Ingen kan uten nærmere analyse si med sikkerhet om materialer inneholder asbest.

[Finn ut mer om asbest og helserisikoen ved eksponering for asbest](#)

[Finn ut hvilke yrker i bygge- og anleggsnæringen som kan bli eksponert for asbest](#)

[Finn ut hvor det kan finnes asbest](#)

Mistanke om asbest får du gjerne etter at arbeidet er påbegynt. Da er det fare for at noen allerede kan ha blitt utsatt for eksponering for asbestfibre. Asbesteksponering av arbeidstakere og andre personer må da begrenses så mye som mulig.

Dette kan gjøres på følgende måte:

1. Stans arbeidet og varsle andre på stedet

Det er viktig at du stanser arbeidet, varsler andre på stedet, legger fra deg eventuelt forurenset arbeidsutstyr og forlater området rolig.

Ta kontakt med verneombud, arbeidsgiver eller den som leder arbeidet, for å stanse arbeidet, varsle og sikre at området blir sperret av. Følg eventuelle interne rutiner for slike situasjoner.

2. Kontakt byggherre

Arbeidsgiver må varsle byggherren. På byggeplasser med flere aktører må byggherren sørge for at alle berørte blir informert og at området blir sperret av.

Ved tvil om det er asbest eller ikke, må byggherren sørge for at dette blir avklart av kompetent personell. Ved den minste tvil må det sendes inn prøver for analyse. Alternativt må videre planer for arbeidet fortsette som om det er asbest.

Byggherren må sikre at en virksomhet med kunnskap om asbest bistår med å kartlegge og risikovurdere situasjonen.

3. Kartlegg hvem som er eksponert

Arbeidsgiver må sørge for at kompetent personell kartlegger hvem som har blitt eksponert for asbest i en slik grad at dette må følges opp videre med helseundersøkelse hos bedriftshelsetjenesten. Bedriftslegen vurderer om eksponeringen av asbest krever lungerøntgen, registrering i asbestregister og fremtidig oppfølging med helseundersøkelser.

På steder med flere arbeidsgivere, må hovedbedriften sørge for at en slik kartlegging og eventuell helseundersøkelse, blir gjort av alle arbeidsgivere.

4. Kartlegg omfanget av asbestspredningen

Få en [virksomhet med tillatelse til asbestarbeid](#) til å kartlegge omfanget av spredningen av asbest.

Det kan være nødvendig å ta prøver. De første prøvene det blir nødvendig å gjøre er oppsopsprøver eller tapeprøver, og deretter eventuelt passive luftprøver.

Hvilke tilstøtende rom som skal undersøkes, må bygge på kunnskap om hva slags asbestholdig materiale som var revet eller skadet, omfanget av det som ble revet eller skadet, hvilke verktøy og metoder som ble benyttet, ventilasjonsforhold og eventuelt andre relevante forhold på arbeidsstedet.

5. Rengjør forurensede flater

Dersom bygget kun skal rehabiliteres og ikke rives helt, må forurensede flater rengjøres rom for rom av en virksomhet med tillatelse til å arbeide med asbest.

6. Gjør kontrollmåling før eventuelt videre arbeid

Etter rengjøring skal det utføres kontrollmålinger for å sikre at asbestfibermengden i arbeidsatmosfæren er på et akseptabelt nivå ($<0,01$ fiber/cm³) før området åpnes for annen aktivitet.

7. Rengjør på nytt dersom det er nødvendig

Dersom kontrollmålingene ikke viser akseptabelt nivå må det utføres ny rengjøring av virksomhet med tillatelse til å arbeide med asbest.

8. Fjern resterende asbest

Etter kartlegging skal resterende asbest fjernes av en virksomhet med tillatelse til å arbeide med asbest.

9. Gi informasjon til de som er berørt

Etter situasjoner der arbeidstakere uforvarende har, eller kan ha blitt, eksponert for asbeststøv, er det viktig at arbeidsgiver samarbeider med helsepersonell om å gi balansert informasjon om antatt helserisiko for den enkelte. Ofte er slike situasjoner forbundet med overdreven frykt.